

Методические указания об очищении, дезинфекции и стерилизации эндоскопов, а также медицинского инструментария для них (2004)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Схвалено

на засіданні Вченої ради

УНПЦ ЕМД та МК

Протокол №11 від 09.12.2003 р.

Заступник директора з наукової роботи

Гур'єв С.О.
Затверджую

Перший заступник

Головного санітарного лікаря України

Бережнов С.П.

“ __29__ ” “ __квітня__ ” 2004р.

Методичні вказівки щодо очищення, дезінфекції та стерилізації ендоскопів, а також медичного інструментарію до них

(Методичні рекомендації)

м.Київ, 2004р.

УДК 014.48:614 2:615.28

Методичні вказівки щодо очищення, дезінфекції та стерилізації ендоскопів, а також медичного інструментарію до них. (Методичні рекомендації). МОЗ УКРАЇНИ. Київ, 2004р.– 15 с.

Автори: Н.С.Морозова¹, В.І.Нікішаєв², А.В.Тофан³, І.М.Грицай⁴, О.О.Врублевська³.

¹Кафедра дезінфектології і профілактики внутрілікарняної інфекції Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України

²Український науково–практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

3 Асоціація лікарів ендоскопістів України.

4 Асоціація дезінфекціоністів України.

У методичних рекомендаціях, на підставі даних світової літератури та власного досвіду авторів викладені сучасні технології щодо очищення, дезінфекції та стерилізації ендоскопів, а також медичного інструментарію до них. Методичні рекомендації призначені для широкого кола ендоскопістів, епідеміологів, дезінфектологів, бактеріологів, хірургів, гастроентерологів, викладачів, студентів медичних ВУЗів та медичних училищ.

Рецензенти:

Бірюкова С.В. – д.мед.н., професор кафедри клінічної мікробіологіє та імунології ХМАПО;

Соломко А.В. – д.мед.н., головний науковий співробітник УНПЦ ЕМП та МК

1. Загальні положення.

1.1. Методичні вказівки розроблені в розвиток ОСТ 42–21–2–85 “Стерилизация и дезинфекция изделий медицинского назначения. Методы, средства, режимы”.

1.2. Методичні вказівки призначені для працівників лікувально–профілактичних закладів усіх форм власності, які проводять ендоскопічні обстеження та операції, а також робітників санітарно–епідеміологічних і дезінфекційних станцій, які здійснюють контроль за обробкою ендоскопів.

1.3. Визначення термінів.

1.4. Очищення — видалення з внутрішніх та зовнішніх поверхонь виробів медичного призначення органічних забруднень та залишків лікувальних засобів перед дезінфекцією та стерилізацією.

1.5. Дезінфекція — це сукупність засобів знищення потенційно патогенних для людини мікроорганізмів.

1.6. Дезінфекція високого рівня — це сукупність засобів знищення всіх вегетативних бактерій, вірусів та грибків, однак не обов'язково всіх спор бактерій.

1.7. Стерилізація – це сукупність засобів повного знищення всіх мікроорганізмів та спор бактерій.

1.8. Гнучкі, жорсткі ендоскопи, ендоскопічні інструменти призначені для проведення діагностичних та лікувальних процедур у порожнистих органах шлунково–кишкового тракту, трахеї та бронхів, підлягають очищенню та дезінфекції високого рівня. Час експозиції та концентрація дезінфекційних засобів повинні гарантувати знищення мікобактерій туберкульозу.

1.9. Гнучкі і жорсткі ендоскопи та інструментарій до них, які застосовуються для проведення діагностичних та лікувальних оперативних втручань через операційні доступи (лапароскопи, торакоскопи, холедохоскопи, артроскопи, кризьшкірні нефроскопи, а також уретроренофіброскопи, уретротомі, гістерорезектоскопи, гістерофіброскопи та інші), підлягають очищенню та стерилізації.

1.10. Обробку ендоскопів здійснює спеціально призначений і підготовлений персонал. Відповідальність за проведення обробки, її безпечність і якість покладається на керівника відділення ендоскопії або іншу спеціально призначену особу наказом по лікувальній установі.

1.11. Дезінфекцію та стерилізацію ендоскопів проводять в окремому спеціальному приміщенні, обладнаному припливно–витяжною вентиляцією, з урахуванням правил асептики, з дотриманням протиепідемічних норм і правил та запобіжних заходів, встановлених у Методичних вказівках та інструкціях по застосуванню конкретного препарату.

1.12. Для очищення, дезінфекції та стерилізації ендоскопів та інструментів до них використовуються засоби що зареєстровані в Україні. При цьому слід враховувати рекомендації фірм-виробників ендоскопічної апаратури.

1.13. При проведенні дезінфекції і стерилізації може використовуватись тільки те обладнання, яке дозволене для цього у встановленому в Україні порядку.

2. Очищення

2.1. Очищення гнучких ендоскопів.

Виконуйте процедуру очищення відразу ж після кожного використання ендоскопа чи інструментів до нього. Невиконання цього правила може призвести до псування ендоскопа та неможливості проведення дезінфекції. Температура води або миючого розчину не повинна перевищувати 40°C.

2.1.1. Робочу частину ендоскопа зовні протріть серветкою. Канали прочистіть за допомогою подачі достатньої кількості повітря і води. Зануливши дистальну частину ендоскопа у проточну водогінну воду (далі Вода), виконуйте аспірацію на протязі 10 сек. Після цього по черзі аспіруйте Воду та повітря 4–5 разів. Ретельно промийте під Водою усі деталі робочої частини ендоскопа. Потім серветкою, змоченою миючим розчином (спеціальним миючим/очищуючим засобом), протріть робочу частину ендоскопа зовні. Зануливши дистальну частину ендоскопа в миючий розчин, виконуйте аспірацію на протязі 10 сек. Після цього, по черзі аспіруйте миючий розчин та повітря 4–5 разів. Ретельно промийте серветкою, змоченою миючим розчином, усі деталі робочої частини ендоскопа.

2.1.2. Виконайте перевірку на герметичність, відповідно до інструкції фірми–виробника ендоскопічного обладнання.

2.1.3. Проведіть щітками очищення усіх каналів ендоскопа, відповідно до рекомендацій фірми виробника ендоскопічного обладнання. Використовуйте тільки щітки очищення каналів, що додаються до конкретного приладу. При очищенні каналів тримайте робочу частину ендоскопа та універсальний кабель по можливості на одному рівні. Невелика петля або виток робочої частини та кабелю можуть призвести до незадовільного чищення каналів та їх ушкодження. Недостатнє очищення каналів може призвести до виникнення внутрішньо-лікарняного інфікування, а також до утрудненого проведення інструментів крізь канал. Використовуючи м'яку щітку, ретельно вимийте всі клапани, сопло, піднімач щипців миючим розчином.

2.1.4. Видаліть з усіх каналів миючий розчин.

2.1.5. Ретельно відмийте у Воді ендоскоп та всі його канали і клапани від залишків миючого засобу з метою запобігання у подальшому можливої інактивації розчину дезінфікуючого засобу і зниження ефективності дезінфекції.

2.1.6. Висушіть ендоскоп серветкою. Усі канали ендоскопа ретельно просушіть повітрям.

2.2. Очищення ендоскопічних інструментів.

Виконуйте процедуру очищення відразу ж після кожного використання ендоскопічних інструментів. Невиконання цього правила може призвести до псування інструментів та неможливості проведення дезінфекції.

2.2.1. Робочу частину інструмента зовні протріть серветкою. Проведіть щітками очищення дистальної частини інструмента. Розберіть інструменти на комплектуючі деталі. Занурте інструмент повністю в миючий розчин (спеціальний миючий/очищуючий засіб), і за допомогою серветки вимийте всі зовнішні поверхні інструмента, а щіткою – дистальну частину інструмента. Залишіть інструмент у миючому розчині на час, регламентований методичними вказівками по застосуванню конкретного миючого засобу.

2.2.2. Для значного покращення якості очищення інструментів та подовження терміну експлуатації інструментів рекомендується використання ультразвукового очищувача (типу KS-2, KS-3 Olympus).

2.2.3. Видаліть з усіх каналів миючий розчин.

2.2.4. Ретельно відмийте у Воді інструмент та всі його канали від залишків миючого засобу з метою запобігання у подальшому можливої інактивації розчину дезінфікуючого засобу і зниження ефективності дезінфекції.

2.2.5. Висушіть інструмент серветкою. Усі його канали ретельно просушіть повітрям.

2.3. Очищення жорстких ендоскопів.

Виконуйте процедури очищення відразу ж після кожного обстеження. Невиконання цього правила може призвести до псування інструментів та неможливості проведення дезінфекції. Температура води або миючого розчину не повинна перевищувати 40°C.

2.3.1. Робочу частину ендоскопа зовні протріть серветкою. Розберіть жорсткі ендоскопи на комплектуючі частини. Протріть робочі частини серветкою, яку змочено миючим розчином (спеціальний миючий/очищуючий засіб). Усі комплектуючі частини ендоскопа

ретельно промийте марлевою серветкою, яку змочено миючим розчином, не менш ніж 2 хв. Усі канали та клапани ендоскопів ретельно промийте розчином миючих засобів за допомогою спеціальних шприців, щіточок. Час промивання не менш ніж 2 хв. Занурте в миючий засіб ендоскоп та усі його комплектуючі частини з заповненням усіх каналів на час, регламентований Методичними вказівками по застосуванню конкретного миючого засобу. Ендоскоп та його деталі, які не підлягають повному зануренню, занурюють тільки до оптичної частини.

2.3.2. Видаліть з усіх каналів миючий розчин.

2.3.3. Ретельно відмийте у Воді ендоскоп та його комплектуючі частини від залишків миючого засобу з метою запобігання у подальшому можливої інактивації розчину дезінфікуючого засобу і зниження ефективності дезінфекції.

2.3.4. Просушіть ендоскоп та комплектуючі частини марлевими серветками. Усі канали ендоскопа ретельно просушіть повітрям.

2.4. Знезараження використаного матеріалу.

2.4.1. Серветки після очищення ендоскопів зберіть у промарковану ємність з кришкою, яка щільно прилягає, і потім проведіть знезараження їх дезінфікуючим засобом, що дозволений для цього, у встановленому порядку.

3. Дезінфекція.

3.1. Дезінфекція гнучких ендоскопів.

3.1.1. Дезінфекція ендоскопів з повним зануренням у дезінфікуючий розчин повинна виконуватися лише при наявності дозволу фірми–виробника ендоскопів! При відсутності такого дозволу та у випадках, коли ендоскоп негерметичний здійснюється занурення у дезінфікуючий розчин тільки робочої частини апарата. Робочі розчини дезінфекційних засобів готують у відповідності до методичних вказівок або інструкцій по використанню конкретного засобу та зберігають у промаркованій тарі з кришкою.

3.1.2. Ендоскоп занурюють повністю (якщо апарат герметичний та є відповідний дозвіл фірми–виробника), або його робочу частину (якщо апарат негерметичний), у дезінфікуючий розчин. Використовуючи допоміжні засоби (шприци, тощо), заповнюють усі порожнини і канали.

3.1.3. Дезінфікуючий розчин інтенсивно пропустіть крізь усі канали. Цю процедуру повторюють 5 – 10 разів. Залиште ендоскоп у ємності з дезінфікуючим розчином на час, регламентований методичними вказівками або інструкціями по застосуванню конкретного дезінфікуючого засобу. Ємність повинна бути щільно закрита кришкою.

3.1.4. Після завершення дезінфекційної експозиції необхідно злити дезінфікуючий розчин та за допомогою шприца виштовхнути його з усіх каналів ендоскопа.

3.1.5. Ретельно промийте ендоскоп та всі його канали Водою згідно методичних вказівок або інструкцій по використанню конкретного дезінфікуючого засобу. При відсутності даних про час необхідний для відмивання ендоскопів від дезінфікуючого розчину – промийте його Водою двічі по 10 хв.

3.1.6. При використанні автоматичних машин для миття і дезінфекції ендоскопів:

3.1.6.1. Приєднайте ендоскоп до машини.

3.1.6.2. Наповніть ванну машини дезінфікуючим розчином та ввімкніть машину на рекомендований для дезінфікуючого засобу час.

3.1.6.3. Після завершення дезінфекційної експозиції злийте дезінфікуючий розчин та за допомогою шприца виштовхніть його з усіх каналів ендоскопа.

3.1.6.4. Заповніть ванну машини Водою та здійсніть відмивання ендоскопу від дезінфікуючого розчину згідно методичних вказівок або інструкцій по використанню конкретного засобу. При відсутності даних про час необхідний для відмивання ендоскопів від дезінфікуючого розчину – промийте його Водою двічі по 5 хв.

3.1.6.5. Повністю злийте Воду, виштовхуючи її із усіх каналів повітрям та просушіть канали.

3.1.7. Використовуючи відсмоктувач, пропустіть 40 мл 70% етилового спирту крізь усі канали ендоскопа, а потім повітря для видалення спирту і просушки всіх каналів ендоскопа.

3.1.8. Тричі протріть ендоскоп стерильними серветками, які змочені 10 мл 70% етилового спирту, після чого сухою стерильною серветкою витріть усю зовнішню поверхню ендоскопа насухо. Використовуючи стерильну серветку, просушіть отвори каналів. Просушіть електричні контакти на роз'ємах ендоскопа.

3.1.9. Ендоскопи придатні до використання на протязі 3 годин при збереженні їх у ємності, де проводилась дезінфекція. Перед застосуванням ендоскопа пропустіть 70% етиловий спирт крізь усі канали ендоскопа та протріть поверхню ендоскопа 70% етиловим спиртом.

3.2. Дезінфекція ендоскопічних інструментів.

3.2.1. Проведення дезінфекції інструментів можливо тільки після проведення повної процедури очищення.

3.2.2. Розберіть інструменти на комплектуючі деталі та занурте їх у дезінфікуючий розчин.

3.2.3. Заповніть дезінфікуючим розчином усі канали, які є в інструментах.

3.2.4. Залиште інструменти в ємності з дезінфікуючим розчином на час, регламентований методичними вказівками або інструкціями по застосуванню конкретного дезінфікуючого засобу. Ємність повинна бути щільно закрита кришкою.

3.2.5. Після завершення дезінфекційної експозиції злийте дезінфікуючий розчин та за допомогою шприца виштовхніть його з усіх каналів інструментів.

3.2.6. Ретельно промийте інструментарій Водою згідно методичних вказівок або інструкцій по використанню конкретного засобу. При відсутності даних про час необхідний для відмивання інструментарію від дезінфікуючого розчину – промийте його Водою двічі по 10 хв.

3.2.7. Пропустіть 70% етиловий спирт крізь усі канали інструмента та протріть їх поверхню 70% етиловим спиртом.

3.2.8. Просушіть інструменти стерильними серветками.

3.2.9. Інструменти придатні до використання на протязі 3 годин при збереженні їх у ємності, де проводилася дезінфекція. Перед застосуванням інструмента пропустіть 70% етиловий спирт крізь усі канали інструмента та протріть їх поверхню 70% етиловим спиртом.

3.3. Дезінфекція жорстких ендоскопів.

3.3.1. Дезінфекцію жорстких ендоскопів проводити відразу після їх очищення та ретельного просушення.

3.3.2. Розберіть ендоскопи на комплектуючі частини та занурте їх в дезінфікуючий розчин, використовуючи для цього пластмасові ванночки з кришками, або спеціальні ємності.

3.3.3. Ендоскоп та його деталі, які не підлягають повному зануренню, розміщують тільки до оптичної частини.

3.3.4. Заповніть дезінфікуючим розчином, усі канали, які є у ендоскопах, за допомогою шприца.

3.3.5. Залиште ендоскопи в ємності з дезінфікуючим розчином на час, регламентований методичними вказівками або інструкціями по застосуванню конкретного дезінфікуючого засобу.

3.3.6. Після завершення дезінфекційної експозиції злийте дезінфікуючий розчин та за допомогою шприца виштовхніть його з усіх каналів ендоскопу.

3.3.7. Ретельно промийте продезінфіковані ендоскопи у Воді згідно методичних вказівок або інструкцій по використанню конкретного засобу. При відсутності даних про час необхідний для відмивання ендоскопів від дезінфікуючого розчину промийте його Водою: металеві частини – двічі по 5 хвилин, інші – двічі по 10 хвилин, використовуючи для цього спеціальні пластмасові ванночки. За допомогою шприца та відсмоктувача промийте усі канали.

3.3.8. Просушіть ендоскопи стерильними марлевими серветками та використовуйте за призначенням.

3.4. Дезінфекція допоміжного обладнання.

3.4.1. Дезінфекція допоміжного приладдя (загубники, щітки для очищення каналів, шприці тощо) дезінфікують шляхом занурення у розчині дезінфекційного засобу, дозволеного до використання з цією метою.

3.4.2. Ємності, в яких проводилось очищення протирають ганчір'ям, змоченим дезінфікуючим розчином.

4. Стерилізація ендоскопів та інструментів до них.

4.1. Стерилізація виробів проводиться тільки після попереднього їх очищення за відповідною методикою.

4.2. Методи стерилізації жорстких та гнучких ендоскопів та інструментарію до них.

Стерилізація розчинами стерилізуючих засобів.

Газова стерилізація.

Стерилізація автоклавуванням (парова стерилізація).

4.3. При проведенні стерилізації усі маніпуляції проводьте в асептичних умовах.

4.4. Стерилізація розчинами стерилізуючих засобів.

4.4.1. При стерилізації розчинами стерилізуючих засобів всі маніпуляції проводьте в закритій кришкою ємності згідно режимів для засобу, що використовується.

4.4.2. Канали ендоскопів заповніть стерилізаційним розчином та занурте в ємність зі стериліантом.

4.4.3. Після закінчення часу стерилізації стерилізуючим розчином, вироби вийміть з засобу та відмийте послідовно у двох стерильних водах згідно методичних вказівок або інструкцій по використанню конкретного засобу. При відсутності даних про час необхідний для відмивання ендоскопів від стерилізуючого розчину – промийте його двічі стерильною водою: металеві частини – по 5 хвилин, а інші – по 10 хвилин. Канали виробів також ретельно промийте за допомогою шприца або електровідсмоктувача.

4.4.4. Відмиті від залишків стерилізуючого засобу стерильні вироби розмістіть на стерильному простирадлі, видаливши за допомогою стерильного шприца воду, яка залишилась в каналах. Розмістіть вироби в стерильній ємності. Термін зберігання простерилізованих виробів не більше 3 діб.

4.5. Газова стерилізація.

4.5.1. Газовій стерилізації підлягають жорсткі та гнучкі ендоскопи, в інструкціях до яких є дозвіл на проведення газової стерилізації.

4.5.2. Стерилізацію жорстких та гнучких ендоскопів окисом етилену необхідно проводити за методикою, вказаною в інструкції газового стерилізатора.

4.5.3. У гнучких ендоскопах клапан подання “повітря/вода”, аспіраційний клапан, клапан інструментального каналу та ковпачок дистального кінця зніміть перед стерилізацією.

4.5.4. Ковпачок "ЕТО" потрібно надійно прикріпити до вентиляційного роз'єму на боці світловоду та залишити його там на протязі усього процесу стерилізації та аерації. Неправильне закріплення ковпачка "ЕТО" буде перешкоджати виділенню повітря з ендоскопа, в результаті чого може розірватися гумова оболонка гнучкої частини ендоскопу.

4.5.5. Завжди використовуйте біологічний індикатор та дотримуйтесь інструкцій виробника газового стерилізатора.

4.5.6. Усі прилади після стерилізації повинні бути провентильовані для видалення токсичного газу. Точно дотримуйтесь часу аерації, який вказано в інструкції аераційної камери.

4.5.7. Зніміть ковпачок “ЕТО” після закінчення газової стерилізації та аерації. Ендоскоп можна використовувати за призначенням.

4.6. Автоклавування проводьте згідно з інструкцією виробника автоклаву.

Примітки

1. Повторні процедури стерилізації окисом етилену значно зношують прилад. Не проводьте газову стерилізацію окисом етилену без необхідності.

2. Автоклавуванню підлягає тільки ендоскопічне допоміжне приладдя та інші деталі, які позначені зеленою кольоровою смугою або словами “Автоклав”.

3. Застосування ультразвукового очищувача значно покращує якість очищення та подовжує термін експлуатації інструментів.

5. Контроль якості очищення та стерилізації.

5.1. Контроль якості очищення.

5.1.1. Контролю підлягає 1% водночас оброблених ендоскопів, але не менше ніж один виріб кожного найменування.

5.1.2. Самоконтроль у лікувально–профілактичних закладах проводять не рідше одного разу на тиждень під керівництвом медичної сестри ендоскопічного кабінету з реєстрацією у журналі.

5.1.3. Контроль якості очищення здійснюють санітарно–епідеміологічні та дезінфекційні станції не рідше ніж один раз на квартал.

5.1.4. Для контролю якості очищення використовують азопірамову, амідопіринову проби та іншу офіційно визнану пробу на наявність залишкових кількостей крові, фенолфталеїнову пробу – на наявність залишкових кількостей лужних компонентів мийного засобу.

5.1.5. При контролі якості очищення гнучких ендоскопів контролю підлягають інструментальний канал і зовнішня поверхня робочої гнучкої частини.

5.1.6. Для контролю якості очищення інструментального каналу в отвір “входу” (місце вступу інструментів до каналу) та “виходу” (місце виходу інструментів з каналу) вводять на невелику глибину по ватному джгуту, змоченому реактивом. Джгут залишають в інструментальному каналі на 30–50 сек. і після цього виймають. Зовнішню поверхню робочої частини гнучкого ендоскопа протирають марлевою серветкою, яку змочено реактивом. Розмір серветки – 5x5 см.

5.1.7. Контроль якості очищення жорстких ендоскопів проводять шляхом протирання робочої частини марлевою серветкою, змоченою реактивом, або шляхом нанесення на робочу частину 3–4 крапель реактиву за допомогою піпетки.

5.1.8. Контроль якості очищення голки ін’єкційної, електрода діатермічного з подачею рідини і катетера змивного проводять таким чином: робочу частину інструменту занурюють у пробірку з реактивом, за допомогою шприцу набирають у внутрішній канал інструмента 0,5–1,0 см реактиву і відразу ж видавлюють його на марлеву серветку або ватний тампон.

5.1.9. Контроль якості очищення інших найменувань медичних інструментів до гнучких ендоскопів проводять шляхом протирання робочої частини інструмента марлевою серветкою (розмір серветки – 5x5 см), яку змочено реактивом.

5.1.10. Контроль повноти відмивання ендоскопів та комплектуючих частин від миючих засобів виконують за допомогою фенолфталеїнової або іншої офіційно визначеної проби.

5.2. Контроль якості дезінфекції.

5.2.1. Контроль якості дезінфекції виконують бактеріологічні лабораторії лікувально–профілактичних установ не менше ніж один раз на місяць, санітарно–епідеміологічних і дезінфекційної станцій – не менше ніж два рази на рік.

5.2.2. Контролю якості дезінфекції підлягає 1% виробів медичного призначення (не менш ніж один виріб кожного найменування), які одночасно дезінфікують одним і тим самим методом.

5.2.3. Для контролю якості дезінфекції ендоскопів проводять змиви з зовнішньої поверхні робочих частин ендоскопа стерильними ватними тампонами на паличках або стерильними марлевими серветками (розміром 5x5 см), які змочують стерильним розчином нейтралізатора.

5.2.4. При контролі якості дезінфекції каналів ендоскопа робочий кінець виробу занурюють у пробірку зі стерильним розчином нейтралізатора або зі стерильною питною водою і за допомогою стерильного шприца 1–2 рази промивають канал тим самим розчином.

5.2.5. При контролі якості дезінфекції медичних інструментів до гнучких ендоскопів, які мають функціональні канали, робочий кінець інструмента занурюють у пробірку з живильним середовищем і за допомогою стерильного шприца 4–5 разів промивають канал тим самим живильним середовищем.

5.2.6. При контролі якості дезінфекції інструментів решти найменувань виконують змиви з робочих частин інструментів стерильними ватними тампонами на паличках або стерильними марлевими серветками (розмір серветки 3x3 см), які змочують стерильним розчином нейтралізатора.

5.2.7. Посів та ідентифікацію бактерій здійснюють відповідно до чинних інструктивно–методичних документів МОЗ України.

5.3. Контроль стерильності виробів медичного призначення.

5.3.1. Контроль стерилізації виконують бактеріологічні лабораторії лікувально–профілактичних закладів – не рідше ніж один раз на місяць, бактеріологічні лабораторії санітарно–епідеміологічних станцій – не рідше ніж два рази на рік.

5.3.2. Контролю підлягає 1% ендоскопів (але не менше одного ендоскопу кожного найменування), які одночасно простерилізовані одним і тим самим методом.

5.3.3. Контроль стерильності ендоскопів та інструментів, що простерилізовані методом занурення у розчин стерилізуючого засобу, виконують відразу після відмивання ендоскопів.

5.3.4. Проби забирають методом змивів з дотриманням правил асептики.

5.3.5. При контролі стерильності гнучких ендоскопів робочий кінець гнучкої частини виробу занурюють у пробірку з живильним середовищем і за допомогою стерильного шприца чи піпетки 1–2 рази промивають інструментальний канал живильним середовищем.

5.3.6. При контролі стерильності жорстких ендоскопів змиви виконують з робочих частин виробу стерильними марлевими серветками (розмір 5x5 см), які звожують стерильною питною водою. Кожну серветку вміщують в окрему пробірку з живильним середовищем (обов'язково тіогліколеве середовище та середовище Сабуро).

5.3.7. Посіви у тіогліколеве середовище витримують у термостаті при температурі 32°C, посіви у середовище Сабуро – при температурі 20–22°C протягом 14 діб. При відсутності росту в усіх пробірках роблять висновок про стерильність виробу.

5.3.8. Контроль якості стерилізації ендоскопів та інструментів до них, яку проводять у стерилізаторах (парових, повітряних та газових), здійснюється згідно з паспортами на конкретне обладнання хімічними та бактеріологічними методами, згідно з затвердженими методиками.

6. Заходи перестороги. Перша допомога при отруєнні.

6.1. Роботи з дезінфекції, очищення та стерилізації ендоскопів і медичних інструментів до гнучких ендоскопів потрібно виконувати у приміщеннях, які обладнані припливно-втяжною вентиляцією з урахуванням вимог по дотриманню правил асептики.

6.2. Роботи, що пов'язані з приготуванням і застосуванням робочих розчинів дезінфекційних засобів та засобів для очищення, потрібно виконувати з дотриманням заходів особистої безпеки, які забезпечують захист органів дихання, шкіри та очей та регламентовані методичними вказівками по застосуванню кожного засобу.

6.3. Забороняється палити, приймати їжу, пити під час проведення робіт з дезінфекції і очищення ендоскопів та медичних інструментів до гнучких ендоскопів. Після закінчення роботи обличчя і руки потрібно вимити водою з милом.

6.4. Забороняється застосовувати легкозаймисті речовини поблизу джерел відкритого вогню та тепла.

6.5. При випадковому попаданні дезінфекційних засобів та засобів для очищення в очі, потрібно промити їх проточною водою на протязі 10–15 хв. і звернутися за допомогою до лікаря.

6.6. При випадковому надходженні дезінфекційних засобів та засобів для очищення у шлунок, потрібно промити шлунок водою (випити декілька склянок води) і звернутися за допомогою до лікаря.

6.7. При випадковому потраплянні дезінфекційних засобів та засобів для очищення на шкіру, потрібно промити шкіряні покриви проточною водою.

6.8. При ураженні дихальних шляхів потрібно вивести постраждалого на свіже повітря або в приміщення, що добре вентилується, забезпечити спокій, тепло, звільнити від тісного одягу. Рекомендується випити молоко.

Перелік інструктивно–методичних та інших документів, які було застосовано при розробці даних методичних вказівок:

1. Паспорти на ендоскопи.

2. Методические указания по предстерилизационной очистке изделий медицинского назначения. – № 28–6/13. – 08.06.1982 г. МЗ СССР.

3. ОСТ 42–21–2–85 “Стерилизация и дезинфекция изделий медицинского назначения. Методы, средства и режимы”.

4. Методические указания по дезинфекции, предстерилизационной очистке и стерилизации медицинских инструментов к гибким эндоскопам. – № 28/3. – 09.02.88 г. МЗ СССР.

5. Методические указания “Контроль качества предстерилизационной очистки изделий медицинского назначения с помощью реактива Азопирам”. – № 28–6/13. – 26.05.1988 г. МЗ СССР.

6. Приказ МЗ СССР № 691 28.12.1989 г. “О профилактике внутрибольничной инфекции в акушерских стационарах”.

7. Методические рекомендации по очистке, дезинфекции и стерилизации эндоскопов. – № 15–6/33 17.07.90 г. МЗ СССР.

8. Інструкція для медичного застосування препарату Бодедекс® форте (Bodedex® forte). – № 125. – 30.03.01 р. МЗ України.

9. Методические указания по применению “Биомоя” для целей предстерилизационной очистки изделий медицинского назначения. – № 0033–95 27.10.95 г. МЗ Украины.

10. Инструкция по применению препарата Факел-3 для контроля качества предстерилизационной очистки изделий медицинского назначения. – 27.10.1995 г. МЗ Украины.

11. Методические указания по применению Бланизола для предстерилизационной очистки изделий медицинского назначения. – № 544. – 01.07.97 г. МЗ Украины.

12. Приказ МЗ СССР № 720 от 31.07.1978 г. “Об улучшении медицинской помощи больным с гнойными хирургическими заболеваниями и усилении мероприятий по борьбе с внутрибольничной инфекцией”.